

Rom 15, 3

3: For heller ikke Kristus behaget seg selv. Men som det står skrevet: Spotten fra dem som spottet deg, falt på meg.

Her har vi det store mønsterbildet på alt som er hellig og godt. Og samtidig den kjæreste og sterkeste drivkraften i Guds barns hjerter: Kristus og hans eksempel. Er du en kristen? Eier du den store nåden det er å være forenet med ham? Har du hele ditt liv, din trøst din rettferdighet og ditt håp i ham som din beste venn? Da må det også være både kjært og viktig for deg å "vandre slik som han vandret" (1Joh 2: 6), være og gjøre slik han var og gjorde. Og hvordan levde så han? Paulus sier:

Kristus behaget ikke seg selv. Han var ikke opptatt med det som passet ham best, men så på vårt beste, på fortapte synderes vel. Han gav seg selv for oss. Han søkte ikke sin egen ære. Han var ikke fornøyd med bare for egen del å være vis, rettferdig, opphøyet og herlig. Men iførte seg isteden det lave. Alt bare for å gjøre også oss delaktige i hans visdom, hans rettferdighet og herlighet. At Kristus på denne måten ikke "behaget seg selv", det stadfester apostelen med Den Hellige Skrift, og sier: Som det står skrevet. Og nå trekker han ikke fram noen av de mange bevisene fra Kristi liv på jord, som jo var fullt av eksempler på hvordan han frivillig fornødret seg, så vi skulle bli frelst. Isteden bruker Paulus ett eneste kort ord fra Davids sekstiniende Salme, denne rike pasjonssalmen som Paulus også tidligere i brevet har brukt (kap. 11: 9-10). De ordene som anvendes her leser vi i det tiende verset. Den første delen av dette verset brukte Johannes på Kristus (Joh 2: 17). Og nå brukes den siste delen av apostelen Paulus.

Det som nå siteres er Kristi ord til Faderen: Spotten fra dem som spottet deg, falt på meg. Meningen med disse ordene, slik de forekommer i Salmen, er denne: Jeg brenner så sterkt av nidkjærhet for din ære, o Fader, at de som spotter deg, de vender nå sin spott mot meg. Jeg blir spottet for din skyld. At det er dette som er meningen, ser vi av sammenhengen. For ordene vi har like foran i samme vers er disse: "Nidkjærhet for ditt hus har fortært meg", som altså også Johannes brukte da Kristus drev ut dem som drev handel i templet (Joh 2: 17). Og følgene av denne nidkjærheten for Herrens helligdom var da, slik vi også ser dette verset i Salmene fortsetter: "spotten fra dem som spotter deg, har falt på meg". Meningen ser vi også tydelig av v. 8, der Herren sier: "For din skyld har jeg båret spott".

De ordene Paulus siterer handler da altså om Kristi nidkjærhet for Faderens ære, og beviser allerede med dette det Paulus taler om her; at Kristus "ikke behaget seg selv", ikke søkte sitt eget, men Faderens velbehag. Men Faderens vilje var jo at han skulle frelse oss, syndere. Dermed var også dette det høyeste målet for Kristi nidkjærhet. Vårt beste var det han søkte, og ikke det som passet ham selv best. På nytt ser vi hvordan de ordene som er sitert beviser at Kristus "ikke behaget seg selv", men levde og gjorde her på jord bare det som var til beste for oss. Hvis han hadde vært opptatt med

seg selv, så hadde han aldri forlatt skarene som tilbad og lovpriste ham i himmelen, og kommet til denne onde verden. Da hadde han aldri blitt menneske, gått her i den dypeste fornedrelse på denne jord, og blitt gjenstand for all mulig ondskap fra mennesker og ånder.

Nei, det gjorde han bare for å frelse oss, uverdige syndere. Selv sier han: "Menneskesønnen kom ikke for å la seg tjene, men for selv å tjene, og for å gi sitt liv som løsepenge for mange" (Mat 20: 28). Han behaget ikke seg selv, for "på grunn av den gleden som var lagt foran ham, utholdt han korset og aktet ikke på skammen" (Heb 12: 2). "Han, som var i Guds skikkelse, holdt det ikke for et tilranet gode å være lik Gud, men han uttømte seg selv, tok på seg en tjeners skikkelse og kom i menneskers likhet. Og da han i sin framtrede var funnet som et menneske, ydmyket han seg selv og ble lydlig til døden, ja, til døden på korset" (Fil 2: 6-8).

Dette høyhellige forbildet holder nå Paulus opp foran oss. For at vi skal gripes av dette og beveges til også å leve som han, gjøre som han, vår dyrebare Herre og Mester gjorde. Ikke leve til behag for oss selv, men til beste for vår neste, til oppbyggelse for ham, "bære de svakes skrøpeligheter". Vi fristes til å se på vår nestes feil, hans uforstand og andre skrøpeligheter: I egenkjærlighet har vi lett for bare å fryde oss over oss selv; hvor mye større lys vi har enn dem over evangeliet, være såre fornøyd med oss selv og ta avstand fra vår bror. Men da bør dette bildet av Kristus straks stanse oss, bryte ned denne holdningen og avskrekke oss fra slike holdninger. Det skjønnne og hellige bildet av Kristi ydmykhet og kjærlighet bør få meg til å våkne og bli redd for meg selv, så jeg tenker: Hva slags kristen er det egentlig jeg er, som kan se på en kristen brors skrøpeligheter i egenkjærlighet og forakt? Herren Kristus, den evige fullkommenheten, visdommen og godheten, tenkte jo ikke på seg selv, eller foraktet oss, elendige, forferdelige syndere. Men gjorde bare alt for å frelse oss ut av vår elendighet! - Ja, måtte hver eneste kristen ha denne holdningen i sine tanker!

Du tar anstøt av en brors uforstandige ord eller oppførsel, og du står straks klar til å fordømme ham - fordi du, i alle fall ubevisst, anser deg selv som bedre. Men se på hva Kristus gjorde, og ennå gjør med oss! Hvor mye dårskap, feil og mangler må ikke han hver eneste dag se på hos deg, og hvordan tar han seg ikke bare av deg i barmhjertighet og miskunn? Tenk på hvordan Kristus tok seg av sine skrøpelige disipler! Livet deres var fullt av fall, av uforstand og andre mangler. Likevel ser vi ham aldri forakte eller fordømme dem. Men bestandig bar han deres skrøpeligheter, - så lenge de likevel holdt seg til ham og var avhengige av ham. Deres feil, uforstand og skrøpeligheter var av mange slag. Én gang ser vi de ville kalle ned ild fra himmelen over dem som forfulgte Kristus. En annen gang er det Peter som vil hindre sin Herre fra å gå inn under korsets lidelse. Vi ser hvordan de tretter om hvem av dem som skulle anees å være den fremste. Ser hvordan de alle forlot ham, og Peters forferdelige fornektelse. Ser hvordan de fullstendig hadde glemt Ordet om hans oppstandelse, og det så totalt at Tomas ikke vil tro han var stått opp uten at han fikk føle med sine egne fingrer i sårene hans etter naglene.

Og hva gjør så Herren med så uforstandige og skrøpelige disipler? Han fordømmer dem ikke. Forakter dem heller ikke, så han bare ganske stille kunne ha forlatt dem. Nei, han tar seg fremdeles av dem, hver enkelt slik den enkelte behøver det. Taler med dem i den største kjærlighet, refser dem i omsorg for deres fall, korrigerer dem i deres uforstand, minner dem om Ordet og sier: "Slik står det skrevet, og derfor var det nødvendig at Kristus måtte lide og oppstå fra de døde den tredje dag" (Luk 24: 46). Han taler så vennlig til dem, som med sine kjæreste barn og venner. Som om de ikke skulle ha gjort noe som helst ondt imot ham. Og så er han bare opptatt med å gjenopprette troen og freden i hjertene deres, så de også dermed kunne bli ennå sterkere.

Å, måtte da også dette herlige bildet av Kristus få tent oss, så barmhjertighet mot våre skrøpelige brødre også kunne begynne å strømme ut fra våre hjerter! Kristi eksempel skulle så visst ikke få oss til å se lett på synden, eller unnlate å kjempe mot den. Men når vi da ser en brors synder og skrøpeligheter, isteden beholder kjærligheten til ham. Så vi ikke forakter eller fordømmer ham, men ser på ham som en like kjær bror, - så lenge han fremdeles holder fast ved sin Frelser, og gjerne vil bli forvandlet. Etter denne rettesnoren var det jo Kristus handlet med sine skrøpelige disipler. Da de ble dratt inn i den fryktelige tretten om hvem av dem som var størst, godtok han så visst ikke synden. Lot heller ikke være å irettesette dem. Men viste dem hvor langt de nå var kommet bort fra den rette disippelånden. Og legg merke til det han så straks tilføyer: "Men det er dere som har holdt ut sammen med meg i mine prøvelser. Og jeg overgir riket til dere ... dere skal ete og drikke ved mitt bord i mitt rike og sitte på troner og dømme de tolv Israels stammer" (Luk 22).

Når Peter så forferdelig hadde både løyet og bannet på at han ikke kjente ham, gav han ham først et kjærlig, knusende blikk. Men påskemorgen lot han Peters navn spesielt bli nevnt, da han sendte sin nådefulle hilsen til disiplene. Aller først og sterkest ville han trøste ham som var mest knust (Mark 16: 7). Slik er vår Herre Kristi hjertelag! Når skal dette virkelig mer demre for oss? Hvordan skal vi kunne lovprise det rett? Ja, når alle disiplene hadde sviktet ham i nødens stund, da er det han på påskemorgen begynner å kalle dem "brødre"! Han sier: "Jeg farer opp til min Far og deres Far, og til min Gud og deres Gud" (Joh 20: 17). Så ser vi Tomas i sin opprørte tro bare avviser alle andres vitnesbyrd om Jesu oppstandelse. Men på den åttende dagen kommer Jesus og gir ham akkurat de tegnene han så urettmessig hadde krevd. Så visst ikke for å styrke hans vantro og trassige ånd. Men bare for å hjelpe ham, og dermed også kunne føre ham fram til en sterkere tro.

Videre ser vi ham de samme dagene, når han opplever at disiplene hans har stengt seg inne bak lukkede dører, av frykt for jødene. Hvis han skulle dømt som mange av oss, så hadde han sikkert hatt grunn til å si at nå handler dere jo tvert imot det jeg har talt til dere. Jeg har jo sagt dere ikke skal frykte for dem som bare kan slå legemet i hjel. Jeg har jo sagt at den som vil bevare sitt liv, og ikke oppgi det for min skyld, han skal miste det. Men når dere på denne måten oppfører dere på tvers av mine ord, så er dere nå dømt til døden! Nei, slik dømte ikke Herren Kristus. Han visste at de slett ikke selv var innstilt på å innta en slik holdning, men at de bar i seg en skrøpelighet som de selv ikke var i stand til å fri seg fra, før han, når Ånden ble utgytt, gav dem den kraften de nå ikke hadde. Derfor fordømmer han dem ikke, men gjør tvert imot alt for bare å trøste og styrke dem. Dette er vår Herre

Kristi sinn. Og slik er det eksempel apostelen her holder opp foran oss. For alt dette viser sannelig at Kristus ikke "behaget seg selv", men bar de svakes skrøpeligheter.

Måtte Gud gi oss alle nåde til å være mer alvorlig opptatt med den store visdom og sanne kjærlighet Kristi eksempel vil lære oss! Vi må ikke stole på vår egen ånd, men la Herren Kristus være vår lærer. Vi skal jo etterfølge ham i alt - og dermed også i dette hans sinnelag. Å kunne se, bedømme og ha meninger om menneskers feil og forstand, det er ingen stor kunst. Det kan også de vantro og fariseerne. Men å vise barmhjertighet, med ydmyk kjærlighet "bære" de svakes skrøpeligheter, og bare søke å oppbygge dem, det er en fin og høy kunst. Selv for kristne, som daglig trenger og mottar barmhjertighet, kan det gå ganske lenge før de lærer at de også må vise den samme barmhjertighet mot svake brødre. Men just på grunn av at vi alle selv trenger barmhjertighet. Og særlig hvis vi får se litt dypere i giften i vår egen synd, - men samtidig, midt i all vår synd får se nåden strømme over ennå mer så vi kunne smelte fullstendig ned over Guds store nåde, - da kan det kanskje endelig fødes noe av Kristi barmhjertighets sinn i oss, så vi begynner å lære denne høye visdom om hvordan vi skal omgås skrøpelige brødre.

Og du som ser vår Herre Kristi godhet, og selv bare lever på hans store barmhjertighet, så du "regner vår Herres langmodighet som frelse" (2Pet 3: 15): Glem ikke at det da også er hans alvorlige vilje at du også skal vise den samme barmhjertighet mot andre. Og da skal den særlig vise seg gjennom dette vi her lærer av Paulus; at "vi som er sterke skylder å bære de svakes skrøpeligheter og ikke være til behag for oss selv" - "ikke være til behag for oss selv - men for vår neste, til hans beste, til hans oppbyggelse". På samme måte som heller ikke Kristus var opptatt med eller tjente seg selv, men oss, og ennå hver dag lar sin nåde være mektig over all vår skrøpelighet. Måtte han så selv gi oss nåde til også i dette få bli hans etterfølgere!